

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego, wynikających z realizowanego programu nauczania języka polskiego Nowe słowa na start! Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej. Marlena Derlukiewicz wyd. Nowa Era – II półrocze w klasie 8a roku szkolnym 2023/2024

Nauczyciel: Mariola Dąbrowska

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	• zreferować treść wiersza • określić rodzaj literacki • wskazać podmiot liryczny • określić rodzaj liryki • wyjaśnić pojęcia: <i>aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraza, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa</i> • omówić przynależność gatunkową utworów • wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza	• określić funkcję zwrotów do adresata • opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu, określić jego stosunek do adresata lirycznego, sytuacji • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować bohaterów • wyjaśnić znaczenie sentencji • wyjaśnić prawdy	• wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój • omówić funkcję skontrastowania np. dwóch przestrzeni, bohaterów itp. • zinterpretować zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu, określić funkcję słownictwa • omówić funkcję użycia regionalizmów w piosence, paradoksu we fraszce • zinterpretować tytuł • scharakteryzować obraz Boga wyłaniający się z	• zinterpretować wymowę wiersza, przesłanie utworu • przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej • zinterpretować istotne elementy wiersza, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę • odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej • odnieść uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia • omówić funkcję refrenu	wykazuje umiejętność operowanie kontekstem, twórczego przetworzenia poruszanych w utworze kwestii, przykładu intersemiotycznego, np. potrafi: • podjąć dyskusję na wskazany temat • odnaleźć odzwierciedlenie poruszanych zagadnień w wybranym tekście kultury i omówić dostrzeżony związek • omówić kontekst historyczny utworu • stworzyć prezentację

		życiowe zawarte w utworach • określić funkcję adresata • określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny • wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne	utworu, wskazać nawiązania np. biblijne, omówić kontekst np. historyczny utworu • postawić tezę interpretacyjną • określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego	i anafory • wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia, do którego należał K. K. Baczyński • dokonać interpretacji tworząc własną wypowiedź, np. sformułować rzeczywisty katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek	tematyczną • przedstawić wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński • przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny • omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
Kształcenie literackie i kulturowe: treny	• zrelacjonować treść trenów • określić rodzaj liryki każdego z utworów • wskazać adresatów wymienionych na początku <i>Trenu I, VII i VIII</i> • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny w <i>Trenie VIII</i> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny w wierszu	<i>Tren I</i> • wyjaśnić funkcję apostrofy rozpoczynającej utworu • wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję <i>Tren V</i> • wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję • wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony <i>Tren VII</i> • określić funkcję odwołania do ubiorów córki • omówić funkcję wykrzyknienia w puencie utworu	<i>Tren I</i> • zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka • omówić funkcję pytania retorycznego w zakończeniu utworu <i>Tren V</i> • zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika • zinterpretować znaczenie pytania retorycznego w puencie utworu <i>Tren VII</i> • omówić funkcję zdrobnień • zinterpretować dwójakie znaczenie słowa <i>skrzynka</i>,	<i>Tren I</i> • zinterpretować znaczenie puenty • zinterpretować wymowę utworu <i>Tren V</i> • zinterpretować wymowę utworu <i>Tren VII</i> • zinterpretować wymowę utworu • porównać omówione treny i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • zinterpretować puentę wiersza	• omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej prawdy o człowieku zawartej w wierszu • omówić wizję zaświatów przedstawione w wybranych tekstach kultury

		• opisać sytuację liryczną • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • opisać wizję zaświatów przedstawioną w wierszu	użytego utworze Tren VIII • zinterpretować funkcję kontrastu w ukazaniu domu: przed i po śmierci Urszuli • wskazać peryfrazę i określić jej funkcję • omówić sposób, w jaki został przedstawiony Bóg		
Kształcenie literackie i kulturowe: proza	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • zrelacjonować treść utworu lub fragmentu utworu • przedstawić bohaterów utworu • wyjaśnić pojęcia: <i>literatura faktu, reportaż, alianci, superbohater, antyutopia, alegoria, utopia, science fiction</i> • wypowiedzieć się na temat narratora • określić czas i przestrzeń akcji • wyjaśnić pojęcia: <i>fasyzm, rasizm, obóz koncentracyjny, motyw, przypowieść, powieść historyczna, powiastka filozoficzna</i> • określić rodzaj narracji	• wykorzystać najważniejsze konteksty • scharakteryzować bohaterów całego lub fragmentów utworu • opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy utworu, omówić świat przedstawiony • określić temat przewodni utworu • wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnić zasady rządzące światem przedstawionym • wyjaśnić specyfikę języka utworu, np. użytych w tekście frazeologizmów	• omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać wybrane elementy świata przedstawionego • wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknął się bohater • wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy • wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, • omówić stosunek bohatera do rzeczywistości • zinterpretować zachowanie bohatera, ocenić go • omówić relacje łączące	posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania wymaganego materiału, właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi: • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać charakterystyczne cechy języka utworu, wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście • wskazać stereotypy przedstawione w utworze • przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat	potrafi wykorzystywać bogate konteksty, formułować i rozwijać problem badawczy, tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, np. potrafi: • stworzyć prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień • podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji lub zagadnień poruszanych w tekście • przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat • na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny utworu • odnaleźć konteksty i nawiązania

			bohaterów • omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera • wskazać cechy gatunkowe utworu, wypowiedzieć się na temat stylu utworu • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	poruszany w tekście • podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, • wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu, omówić przenośnię, uniwersalną wymowę utworu • umieścić utwór w kontekście, np. historycznym, biograficznym	
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i> (lektura obowiązkowa)	Do fragmentu utworu: • zrelacjonować treść fragmentu utworu Do całości utworu: • wyjaśnić pojęcia: <i>okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu</i> • zrelacjonować treść książki • określić rodzaj narracji • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem	Do fragmentu utworu: • omówić świat przedstawiony we fragmencie utworu • scharakteryzować bohaterów fragmentu utworu Do całości utworu: • omówić świat przedstawiony • opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy • wymienić i scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji	Do fragmentu utworu: • wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo dojmującego bólu i świadomości zbliżającej się śmierci Do całości utworu: • wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie • wskazać cechy gawędy harcerskiej i literatury faktu	Do fragmentu utworu: • w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu Do całości utworu: • podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków • podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego rozumienia słowa <i>patriotyzm</i>	• porównać sposób ukazania akcji pod Arsenalem oraz jej skutków w książce Aleksandra Kamińskiego oraz w filmie w reżyserii Roberta Glińskiego
Kształcenie literackie i	Do fragmentu utworu:	Do fragmentu utworu:	Do fragmentu utworu:	Do fragmentu utworu:	• podjąć dyskusję na temat

kulturowe: Stefan Żeromski <i>Szyfrowe prace</i> (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> • zrelacjonować fragment powieści Do całości utworu: • wyjaśnić pojęcia: <i>zaborcy, rusyfikacja</i> • zrelacjonować treść powieści	• scharakteryzować Bernarda Żygiera Do całości utworu: • omówić świat przedstawiony • scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści	• wypowiedzieć się na temat przyczyn lekceważenia przez uczniów lekcji języka polskiego Do całości utworu: • przedstawić sytuację społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym • omówić sposoby walki z rusyfikacją przedstawione w utworze • zinterpretować tytuł powieści	• omówić i zanalizować reakcje uczniów na recytację <i>Reduty Ordona</i> Do całości utworu: • zanalizować skutki zabiegów rusyfikacyjnych • przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i zanalizować ich przyczyny	potrzeby zachowywania tożsamości narodowej
Kształcenie literackie i kulturowe: Sławomir Mrożek <i>Artysta</i> (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić pojęcie <i>alegoria</i> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci • wskazać elementy komizmu	• odnieść postawę Koguta do wyobrażenia na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
Kształcenie literackie i kulturowe: komiks	• przedstawić historię komiksu	• omówić język komiksu • przedstawić różnice pomiędzy komiksem amerykańskim a komiksem europejskim	• przedstawić wybrany komiks i ocenić go według podanych kryteriów	• porównać wybrane komiksy i ocenić je według podanych kryteriów	• stworzyć projekt komiksu • przedstawić film inspirowany komiksem i omówić jego specyfikę
Kształcenie literackie i kulturowe: dzieło sztuki (obraz, fotografia)	• wymienić barwy użyte przez malarza • opisać, co zostało przedstawione na obrazie, zdjęciu • wyjaśnić pojęcia: <i>wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka</i>	• omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji • omówić kompozycję dzieła • opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu	• zinterpretować znaczenie barw • zinterpretować sposób przedstawienia bohatera • wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu • ocenić wybraną	• zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie • wyrazić swoją opinię na temat obrazu • wyjaśnić wymowę obrazu • wypowiedzieć swoją	• porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi temat • omówić wybrany obraz • przygotować prezentację na temat np. twórczości Warhola • zanalizować wybraną

	<i>współczesna</i> • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii • wymienić rodzaje fotografii	• wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii	fotografię według podanych kryteriów • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii	opinię na temat fotografii i uzasadnić ją • zanalizować wybraną fotografię • wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej	fotografię artystyczną
Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy	• wyjaśnić pojęcia: <i>renesans, humanizm</i> • wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego • wyjaśnić pojęcia: <i>harcerstwo, literatura podziemna</i> • wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i>	• wymienić najważniejsze fakty z życia Melchiora Wańkowicza • scharakteryzować twórczość Jana Kochanowskiego • omówić okoliczności powstania cyklu <i>Trenów</i> • omówić kontekst historyczny twórczości Aleksandra Kamińskiego • przedstawić okoliczności powstania <i>Szyfowych prac</i>	• wskazać elementy autobiograficzne w książce <i>Ziele na kraterze</i> • wskazać cechy charakterystyczne renesansu • wyjaśnić genezę powstania <i>Kamieni na szaniec</i> • wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza • wypowiedzieć się na temat twórczości artysty	• scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza • przedstawić specyfikę <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego • przedstawić znaczenie <i>Kamieni na szaniec</i> dla współczesnych autorów • omówić kontekst społeczno-historyczny twórczości Żeromskiego • omówić sposób opisywania rzeczywistości w dziełach S. Mrożka	• wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi • wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce
Retoryka, sztuka posługiwania się językiem: perswazja, opinia, poprawność językowa	• wyjaśnić pojęcia: <i>perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja, etyka słowa</i> • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić fazy negocjacji • wymienić sposoby nakłaniania w reklamie	• odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie • wymienić sposoby manipulacji • wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania • wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację	• skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat • zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata • zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych • sporządzić notatkę	• przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem • ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania • sformułować opinie wraz z uzasadnieniem • wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach	• odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i zanalizować je • wygłosić publicznie mowę perswazyjną

	- wymienić elementy etyki słowa - wyjaśnić pojęcia: <i>opinia, informacja</i> - wymienić zasady, które powinny być przestrzegane podczas wyrażania opinii - przedstawić podział błędów językowych - poprawnie odczytać podane wyrazy	- wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją - odróżnić informację od opinii - poprawnie odmienić podane słowa - właściwie sformułować związki frazeologiczne - w podanych przykładach wskazać sylaby akcentowane	zawierającą informacje - skorygować błędy w podanych tekstach - odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy - odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je		
Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa	- wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób - wymienić formy grzecznościowe - wymienić odmiany polszczyzny - wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny - wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową - zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową - wyjaśnić pojęcia: <i>języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy</i> - wyjaśnić pojęcia:	- dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata - wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka - wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka, oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną - odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych - wskazać kolokwializmy w podanym tekście - wskazać różnice pomiędzy gwarą a dialektem - wymienić cechy	- wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku - wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka - rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową - wymienić przykłady języków środowiskowych i zawodowych - wymienić cechy gwary uczniowskiej - w podanych przykładach wskazać różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym	- sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata - stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka - rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych - przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski - stworzyć tekst w wybranym stylu - podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści - podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie - podać różne znaczenia danych wyrazów - wskazać archaizmy w przysłówiach i wyjaśnić	- sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności - zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi - stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego - stworzyć minisłownik wybranej gwary - wyjaśnić znaczenie imion biblijnych

	<i>dialekt, gwara</i> - wymienić istniejące w Polsce dialekty - wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie - zreferować podstawową zasadę dobrego stylu - wyjaśnić pojęcia: <i>treść wyrazu, zakres wyrazu</i> - odróżnić treść od zakresu wyrazu - wyjaśnić pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm</i> - wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń - wymienić obrzędy nadawania imion	każdego ze stylów - wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu - wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu - zastąpić podane wyrazy synonimami - podać antonimy do danych wyrazów - podzielić neologizmy na kategorie - odnaleźć neologizmy w tekście - poprawnie odmienić nazwiska - właściwie odmienić nazwy miejscowości	- rozpoznać styl podanej wypowiedzi - skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście - porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach - wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami - wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów - wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów	ich znaczenie - wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona - utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta	
Nauka o języku: odmienne części mowy	wymienić odmienne części mowy	- scharakteryzować odmienne części mowy - określić cechy charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników	- odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je - dokonać właściwej deklinacji rzeczowników - właściwie odmienić i stopniować przymiotniki	- właściwie określić formy czasownika osobowego - właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować - właściwie nazywać rodzaje liczebników	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o odmiennych częściach mowy
Nauka o języku: nieodmienne części mowy	wymienić nieodmienne części mowy	- scharakteryzować nieodmienne części mowy - wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek	wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu	rozpoznać nieodmienne części mowy	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o nieodmiennych częściach mowy

Nauka o języku: pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	- wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> - wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i>	zastosować poznane zasady w praktyce	skorygować tekst pod względem pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i>	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą ortograficzną
Nauka o języku: fonetyka	- wyjaśnić pojęcia: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> - przedstawić podział głosek - wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	- rozpoznać rodzaje głosek na przykładach - poprawnie podzielić wyrazy na sylaby - wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej - wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	- skorygować błędy w podziale wyrazów - poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły	- określić kierunek upodobnienia - skorygować błędy w akcentowaniu	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o fonetyce
Nauka o języku: słowotwórstwo	- wyjaśnić pojęcia: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty</i> - wymienić kategorie słowotwórcze	- wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych - utworzyć przymiotniki od rzeczowników - przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej - wskazać wyrazy należące do jednej rodziny	- wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny - wskazać formant w wyrazie pochodnym - podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności - rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach	- dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów - utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych - sporządzić wykresy rodziny wyrazów - omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą z zakresu słowotwórstwa
Nauka o języku: wypowiedzenie i jego części	- wymienić główne i drugorzędne części zdania - podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań - rozpoznać w tekście	- wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu - odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania	określić właściwy szyk przydawki w zdaniu	- uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku - dokonać rozbioru logicznego zdania	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni

	równoważniki zdań				
Nauka o języku: zdanie złożone i zdanie wielokrotnie złożone	- wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych - wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych - wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną	- przekształcić zdania w imiesłowowe - równoważniki zdania - rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie - wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie - wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej - zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu	- przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone - podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe - zapisać dowolny dialog w mowie zależnej	- przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi - sporządzić wykres zdania złożonego - zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej - przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - list motywacyjny	- wyjaśnić pojęcie <i>list motywacyjny</i> - wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny - podjąć próbę napisania listu motywacyjnego	- zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia - zredagować list motywacyjny	uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego	ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - życiorys, CV	- wyjaśnić pojęcia: <i>życiorys, CV (Curriculum vitae)</i> - wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV - podjąć próbę napisania	- zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV - zredagować podaną formę wypowiedzi	- uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV - skorygować błędy w podanych życiorysie i CV	na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe:	wyjaśnić pojęcie	zgromadzić argumenty	skorygować błędnie	zredagować oficjalne	bezbłędnie pod względem

formy wypowiedzi - podanie	<i>podanie</i> - wymienić elementy, które powinny się znaleźć na podaniu - podjąć próbę napisania	przydatne do uzasadnienia prośby zredagować podaną formę wypowiedzi	napisane podanie	podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: doskonalenie techniki pisania rozprawki	- wymienić cechy rozprawki - wymienić elementy niezbędne do przygotowania rozprawki - podjąć próbę napisania	- omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu - przedstawić elementy, z których powinna się składać dobrze skomponowana rozprawka - przygotować plan rozprawki - zredagować podaną formę wypowiedzi	- sformułować tezę do podanego tematu rozprawki - skorygować błędy w podanych rozprawkach - stworzyć rozprawkę - zanalizować przykładową rozprawkę pod kątem tematu i stosowanych argumentów	- dokonać analizy przykładowej rozprawki - stworzyć rozprawkę zgodną z tematem - zanalizować przykładową rozprawkę pod kątem tematu i stosowanych argumentów	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi – opowiadanie twórcze	- wymienić cechy opowiadania - wymienić elementy wchodzące w skład opowiadania - podjąć próbę napisania opowiadania	- zgromadzić informacje na temat wypowiedzi - zgromadzić informacje na temat postaci literackiej - zredagować podaną formę wypowiedzi	- zanalizować przykładowe opowiadanie pod kątem tematu - dokonać analizy tekstu przykładowego - zredagować plan wypowiedzi zgodny z tematem	- stworzyć opowiadanie twórcze inspirowane, np. mitem, przypowieścią/ lub zgodne z tematem - stworzyć przekonujące dialogi - nadać wypowiedzi odpowiedni kształt graficzny	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi